

Empar Ferrando i Carme Arjona, la nova cara del PCPV

Les germanes italianes

Si Achille Occhetto, el supersecretari dels comunistes italians, fóra la lloba de Roma, Carme Arjona i Empar Ferrando, serien Ròmul i Remus. Regidores d'Esquerra Unida del País Valencià a l'Ajuntament del Túria, lluiten intrèpidament per renovar el partit d'Anguita i Pedro Zamora

Vacances fictícies a Roma, Tirana o Berlín unificat?

—¡¡Roma, Roma!!

—¿Achille Occhetto o Alvaro Cunhal?

—¡¡Occhetto, Occhetto!! A nosaltres ens diuen les italianes, perquè defensem no el fet de traslladar la política del PCI ací, però sí moltes de les seues reflexions. El PCI ha estat l'únic partit de l'Europa occidental que sempre ha qüestionat com adaptar-se a la societat, i com deixar que aquesta última l'impregnara i tirara endavant. Abans d'Occhetto va ser Berlinguer, i abans Antonio Gramsci...I dins del nou partit no ha hagut cap trencament. De fet, Pietro Ingrao i Occhetto estan negociant línia, programa, actuació...

—Fa dues setmanes es va celebrar la III assemblea d'EUPV. ¿Perquè van decidir no entrar al seu Consell Polític?

—Estem molt contentes de l'assemblea. El consens s'ha aconseguit realment pels vots de tota la gent. No obstant això, decidírem no estar en cap òrgan de direcció perquè continuem defensant una sèrie d'iniciatives polítiques i una llista més oberta i més en la línia del que nosaltres pensem que ha de ser EUPV.

—¿Es podria trencar la coalició?

—¡No, no, pensem que no! En tot cas, pot evolucionar, obrir més portes. És una demanda de la societat.

—Albert Taberner, el president d'EUPV, és un gran negociador. Diuen.

—¡Sííí!.. I ha forçat i garantit que es fera el pacte a l'assemblea d'EUPV. Es creu molt la idea d'EU i pensa que val la pena fer una esquerra veritablement plural. Tendeix més a negociar amb tots els corrents que es mouen dins d'EU, que a obrir esquerdes.

—¿Són partidàries d'eliminar el centralisme democràtic al PCE?

—Els estatuts del PCE-PCPV observen que els militants estan compromesos amb tot allò que decidisquen els òrgans

de direcció del partit i la submissió a les minories que discrepen. Nosaltres creiem que, avui, no té massa sentit plantejar aquest sistema. És evident que tota organització necessita fer una política d'acords majoritaris, però no llevant a les minories el dret a opinar i a defensar públicament el que tu no comparteixes d'una decisió. El partit ha de reconèixer que tots no pensem igual i que hi ha corrents d'opinió al seu si. Allò del "petit exèrcit", que Lenin aplicava per necessitats del moment a l'URSS dels anys vint, ara no té raó de ser. Defensar tots els comunistes el mateix en EU pot significar un autèntic col.lapse. El PCPV ha de cedir sobirania per garantir pluralitat. Si no és generós amb ell mateix difícilment pot ser-ho amb els altres.

—Les acusen de ser la plataforma preparatòria per l'ingrés d'un fragment de la militància d'EU al PSOE.

—¡Això és rotundament fals!. La millor resposta a aquesta acusació és la frase bíblica: "Pels seus fets les coneixereu". Lamentem aquest tipus d'infundis. Però, clar, així s'estalvien el debat. Hi ha una part que no vol discutir els arguments de l'altra, de la zona divergent. Una part que frustra la discussió i la tanca.

—¿Com veuen el corrent socialista d'EU? Parle del Partit d'Acció Socialista, PASOC, de Pablo Castellano, que no deixa de créixer.

—No som nosaltres les que hem d'opinar. En tot cas, es tracta d'una força molt important dins d'EU, i no tant pel pes de la seua militància com per allò que representa ara mateix al costat del corrent majoritari comunista, dels independents i d'Esquerra Republicana. Ara, no ens ajuda una defensa massa tancada de la seva singularitat com a partit polític constituït, i no com a corrent de reflexió de l'esquerra socialista. Els falta consolidar-se més com a corrent i perdre la por que puguen tenir davant del pes específic del PCE. I el PCE aclapara. Amb ells coinci-

dim molt més, per exemple, en la forma de desenvolupar EU.

—¿Es farà necessària en un futur la dissolució del PCE?

—No ens preocupa la dissolució puntual del PCE, i sí que aquest no siga un fre per a EU, que funcione sotmès al projecte global d'EU, que no s'encastelle o s'autodefense. Al PCE se li suposa un compromís, una voluntat de canvi social, i això és el que no pot caure. El nom no té importància.

—L'entrada de Santiago Carrillo al PSOE és imminent.

—Dins de la seua trajectòria no ens estranya el seu ingrés al PSOE. Ara, pensem que això no és útil per a l'horitzó de l'esquerra. Tots els plantejaments que aborden el futur de l'esquerra i que passen per citar-nos tots en una casa comuna, és a dir, per entrar al PSOE, fan un magre servei a l'esquerra renovada i transformadora.

—En tot cas, Carrillo conclou lògicament la seua trajectòria política. Teòricament, fa molt que preparava la seua mudança a la socialdemocràcia.

—Ell va ser secretari general d'un gran partit durant molts anys. Podia haver ofert al seu currículum una altra cosa que no fóra la desfeta. En lloc d'entrar en aquell procés de depuracions, precisament en els sectors més renovadors que hi havia, es va recolzar en tot l'aparell i va tancar el partit en un moment que calia obrir-lo de bat a bat. Aquesta és la crítica més dura i alhora més important que si li pot fer. D'altra banda, va ser una cosa prou lletja la manera d'anar-se'n del PCE. Mai va jugar a deixar pas a d'altres corrents, i a perdre el tron, sinó a trencar. I, clar, avui es troba sense res. Ara, entrar o no al PSOE és una opció estrictament personal, que no compartim. És el seu problema.

—¿Enrique Curiel ja és coartada del PSOE?

—L'autocrítica del PCE i els comunis-

tes ha de ser forta, però la del PSOE encara ha de ser més radical. La *perestroika*, amb totes les seues contradiccions, ha fet més pel socialisme democràtic que tots els partits socialdemòcrates que ara funcionen a Europa.

Fer una nova esquerra en Europa és una reflexió que també afecta als partits socialistes del continent. Si està en crisi el comunisme que s'ha fet fins ara també és ben cert que està en crisi tot allò que han fet els partits reformistes de la socialdemocràcia europea. Han tocat el sostre de les possibilitats de transformació. I no avança més pel fet d'estar tots al mateix lloc, sinó perquè entre tots ens plantejem, de tu a tu, com cal treballar d'ara endavant des de l'esquerra. Aquest és el diàleg pendent entre socialistes, comunistes, i altres forces tradicionals o noves: ecologistes, pacifistes, feminisme, etc...

—*¿Perquè el PCE no ha pogut dir clarament "a l'Est no hi havia socialisme democràtic, només tiranies stalinistes i estats policials aliens a la voluntat de la població"?*

—El PCE ho ha dit.

—*¡Molt poc!, ¡d'amagat!*

—No amb tota claredat. Però hi ha una tradició cultural, no és per disculpar, que tal vegada ha impedit un posicionament més radical i, sobretot, més públic. Molta gent de les nostres files i d'altres de l'esquerra defensen allò que s'oposa o resta enfront del capitalisme més salvatge i agressiu. Però sí, havíem d'haver estat més clars en la crítica que s'ha fet, però que públicament no ha insistit massa sobre el significat dels esdeveniments dels països de l'Est, que dista moltíssim de les propostes que sempre hem aduït per al futur de l'estat espanyol. La crítica als països de l'Europa oriental ha estat molt tímida i molt matisada. Ha fet falta que es demostrara que allò no era el que desitjàvem. Ara, és un enorme avantatge que haja esclatat la situació a l'est. Entre d'altres coses perquè ens passàvem molt de temps explicant-li al personal que el que proposàvem no tenia res a veure amb aquella història: "Mire vostè, que no, que nosaltres no som iguals, que ací no arriben els rubles, que si són verdes que si són madures."

—*¿El problema és el règim o el govern?*

—És la societat, el govern i l'estat. Per aquest ordre. Una política de transformació va més enllà de governar puntualment. Passa per la via de fer societat civil, per fer que el projecte siga compartit

Carme Arjona i Empar Ferrando: "Esquerra Unida no és encara un projecte autònom al País Valencià".

RAFA GIL

per la majoria, per fer institucions realment participatives.

—Pere Mayor, secretari general de l'Unitat del Poble Valencià, UPV, ha dit que no estava disposat a incorporar-se a EUPV. Era, va dir, "entrar en la crisi del comunisme".

—Això és injust i no és real. Ara mateix, EU ja és prou més que el PCPV. Entendríem que Mayor oferira arguments de l'estil de la manca d'una força nacionalista, que si EU al PV no té un projecte autònom o diferenciat del mapa organitzatiu estatal. Però utilitzar l'argument de la crisi del comunisme sembla molt fàcil i no té massa sentit. Reivindiquem d'EUPV precisament l'autonomia, perquè EU al PV no és realment un projecte autònom. I que es plantege un model confederal, on estiguen les esquerres unides de les distintes nacionalitats amb personalitat pròpia. És més vàlid, com a mostra, el disseny d'Iniciativa per Catalunya que aquest que encara és EU al PV. A Catalunya s'ha sabut integrar i és un cos polític absolutament diferenciat d'EU estatal, amb components socials diferents i propis. Ara mateix, cap mitjà de comunicació ni cap polític de Catalunya es qüestiona si IPC és una organització d'obediència central o no.

—¿El pacte d'EU amb UPV no ha servit per igual a les dues forces?

—Alguna gent d'EU fa la lectura que el

pacte d'EU amb UPV ha beneficiat molt aquesta formació. Nosaltres pensem que ens va beneficiar mútuament i que en aquest sentit ningú és invent de ningú, sinó que són dues realitats diverses, que es troben ací i punt.

—Dues frases. Carme Arjona: "Se que em trobe al bàndol dels perdedors". Empar Ferrando: "Sempre he estat al sector heterodox".

—Ací és fàcil fer-se de dretes o apuntar-se al poder. Els temps van demostrar que moltes de les coses que dèiem, eren veritat. Quan el congrés alternatiu a Pedro Zamora presentàrem algunes propostes, com ara una postura més clara del partit sobre la crisi de l'est: "El comunisme està en crisi", i ens digueren de tot... Dos anys després s'ha demostrat que tot allò que apuntàvem era veritat. ¡Nooo!, som molt optimistes, les dues. Una altra cosa és la dificultat de estar molt sovint en minoria. Ens hem preguntat repetidament: "¿Què estem representant en aquest ajuntament?". Bé, doncs la sensibilitat dels ecologistes, del feminisme, del nacionalisme d'esquerres, del comunisme..., és a dir, la cosa més marginal de la societat com a poder, però no com a moviment de futur.

—Una anàlisi de l'Ajuntament de València.

—València necessita un ajuntament abocat a la ciutat i no interioritzat per

polèmiques internes i baralles de grups. El major problema que ha tingut la casa municipal ha estat precisament aquest, i l'equip de govern socialista no ha sabut tampoc eixir d'aquesta dinàmica, perquè està acostumat a governar amb una evident majoria i li ha costat molt aprendre a fer-ho sense ella, molt. Quan a la dreta política, representada per Unió Valenciana i el Partit Popular, no funcionen com agrupaments conservadors i sí d'una manera molt personalista, obstaculitzant contínuament la vida del consistori.

—Gerardo Iglesias.

—Un exemple meravellós de com un pot retirar-se, anar-se'n a la seua feina original, la mina, una altra vegada, deixant passar gent sense fer enrenou.

—Carme, ¿ha intentat aprendre òpera alguna vegada?

Empar: ¡Uii!, Carme canta molt bé, pot cantar qualsevol cosa.

Carme: Sent bastant no poder fer-ho, perquè fume massa, i perquè no m'he dedicat a això. Quan tenia 13 anys em van donar una beca per a estudiar cant, però m'havia de posar a treballar, a casa érem molts. ¡Però... sííí, m'encantaria!

—¿Vacances reals?

Carme: Vull anar-me'n a Menorca.

Empar: Un any més, la Serra d'Espadà.

Ismael L. Belda